

жем да не изразим съжалението си, че поради нарушените ни връзки с Русия тя ще остане недостъпна за българските учени.

БЕЛЕЖКИ

¹Терминоведение и професионална лингводидактика, вып. 1. М., „Московский Лицей“, 1993.

²Цит. съч., с. 7.

³Цит. съч., с. 39.

⁴Терминоведение и професионална лингводидактика, 2, 1993. М., „Московский Лицей“, 1993.

⁵Юшманов, Н. В. Элементы международной терминологии. М., 1968.

⁶Терминоведение, 2, 1994. М., „Московский Лицей“, 1994.

⁷Терминоведение, 3, 1994. М., „Московский Лицей“, 1994.

⁸Терминоведение, 1, 1995. М., „Московский Лицей“, 1995.

⁹Терминоведение, 2 — 3, 1995. М., „Московский Лицей“, 1995.

Мария Попова

ПРИНОС КЪМ ПРОУЧВАНИЯТА НА ТЪРНОВСКАТА КНИЖОВНА ШКОЛА

Невяна Дончева-Панайотова

Словото на Григорий Цамблак за митрополит Киприан.

Изд. „ПИК“, В. Търново, 1996. 126 стр.

Научните интереси на доц. д-р Невяна Дончева-Панайотова към проблематиката, свързана с книжовната дейност на Григорий Цамблак и митрополит Киприан, датират твърде отдавна — от преди повече от две десетилетия. Още в началото на 1975 г. тя защити кандидатска дисертация на тема: „Търновската книжовна школа и Русия в края на XIV и началото на XV в. Киприан и Григорий Цамблак“. По-късно, през 1981 г., тя издаде и книгата „Киприан — старобългарски и староруски книжовник“. Тези нейни научни интереси намират изява и в различни доклади, изнасяни на национални и международни научни форуми у нас и в чужбина, както и в някои от студиите ѝ, засягащи пряко или косвено книжовните изяви на двамата писатели.

А през миналата година, след многогодишни проучвания, тя публикува в библиотека „Филология“ на филологическия факултет на Велико-

търновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ новия си труд „Словото на Григорий Цамблак за митрополит Киприан“.

Заглавието на книгата показва, че научните усилия на доц. Дончева са били насочени преди всичко към едно от най-значителните произведения на талантливия ученик на патриарх Евтимий Търновски — Григорий Цамблак „Надгробно слово за митрополит Киприан“, известно в науката и като „Похвално слово за митрополит Киприан“.

Това Цамблаково слово, чиято интересна проблематика доскоро все още не беше проучена детайлно, е създадено в Русия и отразява руската действителност по време на пребиваването на Киприан там. Но това слово, както е известно, отразява и българската действителност през втората половина на XIV столетие.

В първата част на труда, озаглавена „Надгробно слово за митрополит Киприан от Григорий Цамблак“, доц. Дончева се спира на редица любопитни подробности, свързани със съдържанието на словото. Тя отделя внимание на много непознати детайли, отнасящи се до единствения му препис, наричан „Синодален“ поради някогашното му съхранение в Московската Синодална библиотека. Спира се и на досегашните изследвания върху него и анализира твърде професионално проблематиката му. Проследява изграждането на образа на главния герой, както и автобиографичните моменти, отнасящи се до самия Цамблак. Интересни наблюдения откриваме и в разделите, посветени на жанровете и композиционните особености на словото, както и на неговия език и стил.

Особено ценна за научните работници, а и за студентите, е втората част на книгата „Григорий Цамблак“. „Надгробно слово за митрополит Киприан“. Текст, превод, фотокопия“. В нея се описва съдържанието на целия ръкописен сборник, където е поместено словото, съхраняван сега в Държавния исторически музей в Москва. Преводът, както авторката изтъква, е „съвършено нов...“, който се печата на билингвистичен принцип: на лявата страница е текстът на старобългарски език, а на дясната — на съвременен български език. Новобългарският превод се придружава от обяснителни бележки за историческите и географските имена в словото“ (с. 75). За първи път в този труд на доц. Дончева се срещаме и с фотокопия от преписа на словото.

Третата част на книгата — най-кратката — е посветена на присъствието на митрополит Киприан и на Григорий Цамблак в Руския летописен свод от XVI в., писан по поръка на цар Иван IV Грозни. Тук авторката съсредоточава вниманието си главно на ония моменти в този ценен летописен труд, където руските летописци разказват за многостранната дейност и на митрополит Киприан, и на Григорий Цамблак. И за двамата книжовници са изнесени любопитни и до скоро непознати подробности.

В края на книгата е поместено и едно приложение — текстът на „Послание до велможата Йоан за смъртта на княза“ от Йосиф Волоцки. То документира популярността на Цамблаковото „Надгробно слово за митрополит Киприан“, четено и използвано в края на XV в. от староруския публицист Йосиф Волоцки. С основание доц. Дончева изтъква, че „Това е доказателство за разпространението на произведението на Григорий Цамблак в ръкописната традиция на русите през средновековието, въпреки че до наши дни е оцелял само един негов препис“ (с. 116).

Книгата на доц. д-р Невяна Дончева-Панайотова „Словото на Григорий Цамблак за митрополит Киприан“ разкрива интересни подробности от богатото ни културно минало и от книжовните връзки между българския и руския народ. Тя е значителен принос в проучванията върху творчеството на двамата талантиливи представители на Търновската книжовна школа, чийто жизнен път ги отвежда в края на XIV и началото на XV век в Русия.

Георги Данчев

СТИХОТВОРНИЯТ ПРЕВОД ОТ ЛИНГВИСТИЧНО И ПОЕТИЧЕСКО ГЛЕДИЩЕ

Паисий Христов

Езикови проблеми на ритъма в българските преводи на френска поезия от XIX век (Виктор Юго, Шарл Бодлер, Пол Верлен).
Библ. „Филология“, № 3. Изд. „ПИК“, В. Търново, 1995. 270 стр.

Изследването се състои от увод, две части, заключение и библиография. Посветено е на един от съществените компоненти на поетическия текст в различните му проявления от гледна точка на теорията и практиката на стихотворния превод. Въз основа на анализа на преводи на български език на стихове от трима френски поети от XIX в. авторът си поставя за задача да изучи особеностите при предаването на ритъма във връзка със спецификата на прехода от френската към българската версификационна система.

Изборът на лингвистичния подход в случая е само изходна точка за един глобален анализ на явленията, тъй като конкретните наблюдения водят до формулирането на постановки от литературнохудожествен характер, което е напълно естествено, като се има предвид спецификата на поетическия текст. Това не притеснява автора, тъй като подобна интердисциплинарност е не само неизбежна, но и твърде полезна. Според мене едно от основните достойнства на труда е именно свързването на